

Kúria webhelyen lett közzétéve (<https://kuria-birosag.hu>)

Címlap > Köm.5.020/2023/7. számú határozat

Köm.5.020/2023/7. számú határozat

A KÚRIA

Önkormányzati Tanácsának

h a t á r o z a t a

Az ügy száma: Köm.5.020/2023/7.

A tanács tagja: Dr. Kalas Tibor a tanács elnöke, Dr. Dobó Viola előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt bíró, Dr. Hajnal Péter bíró, Dr. Kiss Árpád Lajos bíró

Az indítványozó: Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal (...)

Az indítványozó képviselője: Dr. Fazakasné Dr. Veszprémy Anna Mária jogtanácsos

Az érintett önkormányzat: Balmazújváros Város Önkormányzata (...)

Az érintett önkormányzat képviselője: Dr. Sipka Ügyvédi Iroda; Dr. Sipka Péter Máté ügyvéd (...)

Az ügy tárgya: zárszámadási rendelet megalkotása

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- megállapítja, hogy Balmazújváros Város Önkormányzata **Képviselő-testülete a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköeiről** szóló 1991. évi XX. törvény 138. § (1) bekezdés k) pontjából, továbbá az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 91. § (1) bekezdéséből **eredő jogalkotási kötelezettségét elmulasztotta, mert nem alkotta meg a 2022. évi költségvetés végrehajtásáról szóló zárszámadási rendeletét;**

- **felhívja a képviselő-testületet, hogy jogalkotási kötelezettségének 2023. október 20. napjáig tegyen eleget;**

- elrendeli, hogy a határozat közzétételére az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon kerüljön sor.

A határozat ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

Az indítvány alapjául szolgáló tényállás

[1] A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal (a továbbiakban: indítványozó) 2023. június 5. napján, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 134. § (1) bekezdése alapján törvényességi felhívást bocsátott ki Balmazújváros Város Önkormányzata (a továbbiakban: önkormányzat) Képviselő-testületének címezve. Ebben megállapította, hogy az önkormányzat nem tett eleget az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 91. § (1) bekezdése, továbbá a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális

alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény (a továbbiakban: Hatásköri törvény) 138. § (1) bekezdés k) pontja szerinti jogalkotási kötelezettségének, mivel 2023. május 31. napjáig nem fogadta el a 2022. évről szóló zárszámadási rendeletét. Erre figyelemmel az indítványozó az önkormányzat jogalkotási kötelezettség elmulasztásában megnyilvánuló törvénytétét állapította meg.

[2] A törvényességi felhívásban megadott határidő 2023. július 5. napján eredménytelenül lejárt. A polgármester 2023. július 5. napján kelt levelében arról tájékoztatta az indítványozót, hogy a képviselő-testület a 2023. évi zárszámadásról szóló rendeletet nem fogadta el.

[3] Mivel a törvényességi felhívás nem vezetett eredményre, így ezt követően az indítványozó a Mötv. 137. § (1) bekezdése, valamint a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 148. és 149. §-a alapján 2023. július 10. napján kelt indítvánnyal fordult a Kúria Önkormányzati Tanácsához, törvényen alapuló jogalkotási kötelezettség elmulasztásának megállapítása végett.

Az indítvány és az érintett önkormányzat állásfoglalása

[4] Az indítványozó előadta, hogy az önkormányzat képviselő-testülete nem fogadta el a 2022. évi zárszámadásról szóló önkormányzati rendeletét. Kérte, hogy a Kúria állapítsa meg az önkormányzat jogalkotási kötelezettségének elmulasztását és határidő tűzésével kötelezze az önkormányzat képviselő-testületét a jogalkotási kötelezettség teljesítésére. Az indítványozó szerint a helyi önkormányzat számára a költségvetés végrehajtására vonatkozó zárszámadási rendelet megalkotása nem csak jog, hanem az Áht. és a Hatásköri törvény szabályaiból adódóan kötelezettség is. E törvényi kötelezettség jogalapjaként – az Áht. 91. § (1) bekezdés és a Hatásköri törvény 138. § (1) bekezdés k) pontja mellett – hivatkozott az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésére, a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 5. § (8) bekezdésére, valamint az Mötv. 42. § 1. pontjára, a 111/A. §-ára és a 115. § (1) bekezdésére.

[5] A Kúria a Kp. 140. § (1) bekezdése alapján az indítványt megküldte az önkormányzatnak az indítvánnyal kapcsolatos állásfoglalása beszerzése céljából.

[6] Az önkormányzat védíratot nem nyújtott be, ugyanakkor 2023. augusztus 28. napján kérelmet terjesztett elő a Kúria Önkormányzati Tanácsához, melyben az kérte, hogy az ügyben soron kívül hozzon érdemi döntést. Előadta, hogy a Magyar Államkincstár felfüggesztette az önkormányzat részére az állami támogatás folyósítását, így kiemelt érdeke fűződik ahhoz, hogy a Kúria Önkormányzati Tanácsa döntését követően az indítványozó a zárszámadásról szóló rendeletet megalkossa az önkormányzat helyett.

[7] A Kúria elnökhelyettese 2023. augusztus 30. napján a Kúria Ügyviteli Szabályzatáról szóló 28/2022. számú elnöki utasítás 14. § (2) bekezdése alapján az önkormányzat kérelmének helyt adott, így a Kúria Önkormányzati Tanácsa az ügyet soron kívül bírálta el.

[8] Az önkormányzat 2023. szeptember 8. napján kelt beadványában akként nyilatkozott, hogy az indítványban foglaltakat nem vitatja. Egyúttal kérte a Kúria Önkormányzati Tanácsát, hogy a mulasztás megállapítása mellett a lehető legrövidebb határidő előírásával kötelezze a képviselő-testületet a zárszámadási rendelet megalkotására, az önkormányzat esetében fennálló likviditási problémákra figyelemmel.

A Kúria döntésének jogi indoka

[9] Az indítvány az alábbiak szerint megalapozott.

[10] A helyi önkormányzatok az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése által biztosított gazdálkodási szabadság mellett - illetve azt részben korlátozva - számos kötelezettséggel is rendelkeznek.

[11] A Hatásköri törvény 138. § (1) bekezdés k) pontja értelmében a képviselő-testület gazdálkodási feladata és hatásköre, hogy „elfogadja a költségvetés végrehajtásáról szóló

beszámolót (zárszámadás), ennek keretében elfogadja a normatív költségvetési hozzájárulásoknak a költségvetési törvény előírása szerinti elszámolását”.

[12] Az Áht. 91. § (1) bekezdése szerint „A helyi önkormányzat költségvetésének végrehajtására vonatkozó zárszámadási rendelet tervezetét a jegyző készíti elő és a polgármester terjeszti a képviselő-testület elé úgy, hogy az a képviselő-testület elé terjesztését követő harminc napon belül, de legkésőbb a költségvetési évet követő ötödik hónap utolsó napjáig hatályba lépjen. A zárszámadási rendelet tervezetével együtt a képviselő-testület részére tájékoztatásul be kell nyújtani a kincstár 68/B. § szerinti ellenőrzése keretében a helyi önkormányzat éves költségvetési beszámolójával kapcsolatosan elkészített jelentését”.

[13] A Kúria az Köm.5.060/2013/5. és Köm.5023/2018/3. számú határozatai is hivatkoznak arra, hogy a helyi önkormányzatok költségvetése az államháztartás rendszerébe tartozik, annak részét alkotja. Az Áht. pedig kötelezően előírja, hogy az önkormányzatok költségvetését, valamint a költségvetés végrehajtására vonatkozó zárszámadást önkormányzati rendeletben kell megállapítani. Az Áht. tehát a szóban forgó tárgykörök tekintetében egyértelműen szabályozási kötelezettséget határoz meg. Az önkormányzatok szabályozási autonómiája nem terjed addig, hogy a zárszámadási rendelet megalkotására vonatkozó törvényi kötelezettségét mellőzze. Az önkormányzat a törvény által kötelezően meghatározott feladat- és hatáskörében köteles eljárni, s ez vonatkozik a jogalkotási kötelezettségére is.

[14] A Hatásköri törvény 138. § (1) bekezdés k) pontja szerint a zárszámadási rendelet keretében kell elfogadni a normatív költségvetési hozzájárulásoknak a költségvetési törvény előírása szerinti elszámolását. Mindez az önkormányzati működés transzparenciája szempontjából elengedhetetlen, amellett, hogy a normatív költségvetési hozzájárulások felhasználása nélkül a település működtetése veszélybe kerül. Tehát mind a költségvetési, mind a zárszámadási rendelet megalkotása az önkormányzati működés – és így a lakosság közszolgáltatásokhoz való hozzáférése, ellátása – szempontjából alapvető jogalkotási kötelezettsége a helyi képviselő-testületeknek.

[15] A Kúria rámutat, hogy Alaptörvénnyel ellentétes helyzetet eredményez, ha a képviselő-testület nem vagy nem megfelelően működik, hiszen így az önkormányzat nem tudja ellátni Alaptörvényben foglalt, a helyi közügyek intézésében megjelölt feladatát. A zárszámadási rendelet megalkotása az önkormányzat törvényes működéséhez elengedhetetlen.

[16] A Kp. 149. § (1) bekezdése szerint „Ha a Kúria megállapítja, hogy a helyi önkormányzat a törvényen alapuló jogalkotási kötelezettségét elmulasztotta, határozatában határidő tűzésével elrendeli, hogy a helyi önkormányzat a jogalkotási kötelezettségének tegyen eleget.”

[17] A fentiek alapján a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy Balmazújváros Város Önkormányzata Képviselő-testülete törvényen alapuló jogalkotási kötelezettségét elmulasztotta, mivel nem alkotta meg a 2022. évi zárszámadásról szóló önkormányzati rendeletét. A Kúria a Kp. 149. § (1) bekezdése alapján felhívta az önkormányzatot, hogy jogalkotási kötelezettségének 2023. október 20. napjáig tegyen eleget.

[18] A Kúria Önkormányzati Tanácsa úgy ítélte meg, hogy a rendelet megalkotására az önkormányzat által kért 15 napos határidő a helyi jogalkotással szemben támasztott anyagi- és eljárásjogi garanciális szabályok betartásához nem elégséges, az ahhoz szükséges legrövidebb határidőt a fentiekben írtak szerint látta megalapozottnak.

[19] Ha a helyi önkormányzat a rendeletalkotási kötelezettségének a Kúria által meghatározott időpontig nem tesz eleget, az Alaptörvény 32. cikk (5) bekezdése és a Kp. 150. § (1) bekezdése szerint egy újabb eljárásban, a fővárosi és vármegyei kormányhivatal kezdeményezésére elrendelheti, hogy a mulasztás orvoslásához szükséges önkormányzati rendeletet a helyi önkormányzat nevében a fővárosi és vármegyei kormányhivatal vezetője alkossa meg.

A döntés elvi tartalma

[20] *A zárszámadási rendelet megalkotása az önkormányzat törvényes működéséhez elengedhetetlen.*

Záró rész

[21] A Kúria az indítványt a Kp. 141. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

[22] A Kp. 141. § (4) bekezdése szerint önkormányzati rendelet törvényességének vizsgálatára irányuló eljárásban a feleket teljes költségmentesség illeti meg és saját költségüket maguk viselik.

[23] A helyben történő közzététel a Kp. 142. § (3) bekezdésén alapul.

[24] A határozat elleni jogorvoslatot a Kp. 139. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 116. § d) pontja és 150. § (3) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2023. szeptember 19.

Dr. Kalas Tibor s.k. a tanács elnöke
Dr. Dobó Viola s.k. előadó bíró
Dr. Balogh Zsolt s.k. bíró
Dr. Hajnal Péter s.k. bíró
Dr. Kiss Árpád Lajos s.k. bíró